

Alver kommune

post@alver.kommune.no

Bergen, 15. september 2022

Dette innspillet sendes på vegne av Bergen og Hordaland Turlag (DNT), BirdLife Norge avd. Hordaland, Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, og Bergen og Omland Friluftsråd.

Planprogram for kommuneplanens arealdel, Alver kommune

Høringsuttalelse fra FNF Hordaland

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Hordaland viser til mulighet for å komme med innspill til planprogram for kommuneplanens arealdel for Alver kommune, med frist 15. september 2022.

FNF Hordaland ønsker med denne uttalelsen å sette fokus på at natur- og friluftslivskvalitetene i Alver kommune for fremtiden blir ivaretatt på best mulig måte gjennom kommuneplanens arealdel. Med dette som grunnlag har vi noen innspill til planprogrammet – herunder blant annet til kapittel 1 (*Innledning*) og til kapittel 4 (*Hovedtema i planarbeidet*).

Innspill til kapittel 1 (*Innledning*)

FNF Hordaland har et par mindre kommentarer til innledningen. Det ene gjelder fremtidsvisjonen «*Vi vil utvikle hele kommunen*». Selv om vi forstår at dette ikke er hensikten med formuleringen, så mener vi at formuleringen av enkelte lett kan tolkes dithen at hele kommunens arealer skal utvikles – og at formuleringen dermed også vil bli brukt for hva den er verdt. Vi mener derfor at formuleringen er uheldig, da den kan skape forventinger om en «*tøylesløs*» arealpolitikk. Vi foreslår heller denne formuleringen: «*Vi vil at kommunens egenart skal tas godt vare på.*» Med en slik formulering, vil man unngå eventuelle «*misforståelser*» knyttet til fremtidig arealbruk i kommunen.

Vi stusser også litt over fremtidsvisjonen om at Alver kommune skal utvikles seg «*som et biosfæreområde og være et nasjonalt tyngdepunkt for vekst og utvikling innen grønn energi*». Vi mener ideelt sett at biosfæresatsingen ikke bør blandes sammen med formuleringer om næringssettingsinger på denne måten. Da bør man – etter vår mening – heller formulere én visjon om biosfæresatsingen og én visjon om vekst og utvikling innen grønn energi. Det ville etter vår mening vært mest ryddig.

Innspill til kapittel 4 (*Hovedtema i planarbeidet*)

Senterstruktur og fortetting

Vi mener at prinsippene for utvikling av senterstrukturen i kommunen (jf. figur 6 i planprogrammet) er relativt oversiktlig – selv om enkelte av formuleringene nok med fordel kunne vært mer konkrete og bindende. Det er positivt at det ligger inne en formulering om at kommunen skal legge til rette for *størst* bustadvekst i de syv definerte sentrene (sammenlignet med bygdene/grendene), men her burde det vel også vært med en formulering om forskjeller i utbygging *mellom* de tre ulike kategoriene av sentre. Ut fra et klima- og transportperspektiv er det eksempelvis gjerne hensiktsmessig at den største delen av fremtidig utbygging skjer i regionsenteret Knarvik.

Vi savner i stor grad begrepet *fortetting* i planprogrammet – og her mener vi at kommunen i større grad må sette seg mål om at nye boliger og ny næringsvirksomhet i stor grad skal skje på allerede «grå» arealer – det vil si på arealer som i dag *ikke* er natur.

Vi er videre bekymret for at oppfordringen om innspill til «*Areal som er aktuelle for etablering av mindre bueiningar (rekkehus, leiligheter og einestader) i senter, bygder og grender*» vil gå på bekostning av landbruk-, natur- og friluftslivsområder. Vår bekymring går her på at slike innspill vil kunne medføre uheldig bit-for-bit nedbygging av viktige natur- og jordbruksareal.

Friluftsliv og strandsone

Når det gjelder friluftsliv, så er det positivt at dette er tatt med under avsnittet om *boliger og bomiljø med kvalitet* – herunder vektlegging av nærturområder, sammenhengende grønnstruktur, og også gang- og sykkeltilbud. Det er også positivt at det er med som et tema under avsnittet om kulturliv (som del av det utvidete kulturbegrepet). Her minner vi også om at Alver kommune har utført en kartlegging av friluftslivsområdene i kommunen, som må vektlegges i det videre arbeidet med kommuneplanens arealdel.

I forlengelsen av temaet friluftsliv er det naturlig å ta med strandsoneforvaltningen – selv om strandsonen selvsagt også er viktig for det biologiske mangfoldet: Her oppfordrer vi på det sterkeste til at forvaltningen av strandsonen skjer gjennom kommuneplanens arealdel, og ikke gjennom dispensasjoner. I følge Sabimas *Naturkampen 2022* ble det i 2021 gitt dispensasjoner til fem nye bygg i strandsonen i Alver kommune (tilsvarer en 72. plass blant alle Norges kommuner)¹. Samtidig oppfordrer vi kommunen til i størst mulig grad å ta vare på den strandsonen som er igjen i kommunen, og også i større grad gjerne tilgjengeliggjøre den for allmennheten – gjerne med skilting til aktuelle utfartssteder osv.

Naturmangfold

Vi mener det er svært positivt at kommunen «skal vurdere å tilbakeføre areal med ulike byggeformål til landbruk-, natur- og friluftsområder» - blant annet med utgangspunkt i rapporten *Arealreserver i Alver kommune*. Vi mener likevel at det kommunen her bør strekke ambisjonene lenger enn å *vurdere* dette, men heller slå fast i planprogrammet at arealer *skal* tilbakeføres. Her er det da særlig viktig å ta ut de områdene som har verdi for sårbart og truet naturmangfold og/eller områder som er særlig artsrike.

¹ <https://naturkampen.sabima.no/kommune/4631>.

Her ønsker vi også – på det sterkeste – å oppfordre kommunen til å gå gjennom alle eldre reguleringsplaner, da for å vurdere i hvilken grad de gamle planene møter den politikken som kommunen ønsker å føre fremover.

Et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag er viktig å ha med seg når naturmangfoldet skal forvaltes på en god og helhetlig måte. I så måte må vi trekke frem et eksempel fra Alver kommune, der kommunen i mai i år vedtok reguleringsplanen for et stort boligområde i Fossesjøen. Planområdet består i dag av skog, myr og overflatedyrka mark, og ser ut til å ha stort potensiale når det gjelder naturmangfold. Til tross for at man i realiteten *ikke vet noen ting om naturverdiene i området*, vedtok kommunestyret her en reguleringsplan for 164 nye boliger. Naturvernforbundet v/ FNF Hordaland klaget på planvedtaket i juni², og vi håper med dette at kommunen tar klagen til følge, og at de vedtar en ordentlig kartlegging av naturmangfoldet i planområdet, før planen behandles på ny – slik at man da enten kan tilpasse utbyggingen til naturverdiene som er i området, eller at man eventuelt sier nei til å bygge i dette området.

Vi kunne gjerne sett at kommunen slår fast i planprogrammet at myr i utgangspunktet ikke skal bygges ned eller på annen måte ødelegges i kommunen – altså at man her i praksis går inn for et lokalt forbud både mot nedbygging av myr. Her må vi ta med at Alver troner øverst av alle kommunene i Naturkampen 2022, når det kommer til *nydyrking* av myr. Det er svært positivt.

Vi oppfordrer også kommunen til å gå i gang med å lage en *kommunedelplan for naturmangfold* – slik flere andre kommuner i Vestland fylke er i gang med³. Til dette arbeidet er det også mulig å søke om støtte fra Miljødirektoratet.

Vannforvaltning og vannmiljø

Her mener vi at kommunen må øke innsatsen betydelig gjennom arbeidet med kommuneplanens arealdel – noe som også bør komme tydelig frem av planprogrammet. Vi savner her tydeligere og mer spesifikke formuleringer om dette temaet i planprogrammet. Her viser vi også til at kommunen kommer helt ned på 314. plass av de 356 kommunene vi har i landet.

Næringsareal

Vi mener at planprogrammet i større grad må presisere at industri og annen næringsvirksomhet i størst mulig grad må legges til allerede etablerte næringsområder – det vil si gjennom bruk av ubenyttede, eksisterende næringsstomter, og gjennom fortetting av eksisterende næringsstomter.

Areal til fritidsbolig må reduseres

I Naturkampen 2022 kom Alver kommune på 191. plass når det gjelder hytteutbygging – med 817 m² (grunnmur) innvilget til nye hytter i 2022. Vi mener at kommunen må stramme inn på byggingen av

² <https://fnf-nett.no/hordaland/wp-content/uploads/sites/19/2022/06/Klage-pa-reguleringsplan-for-Fossesjoen-FNF-Hordaland-240622.pdf>.

³ <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/miljohensyn-i-arealplanlegging/naturmangfold/kommunedelplaner-for-naturmangfold/>.

fritidsboliger gjennom kommuneplanens arealdel – og at dette må komme tydelig fra av arealdelens planprogram.

Vindkraft

Vi mener at Alver kommune ikke må legge til rette for vindkraft i naturområder, og vi mener at dette bør komme frem av planprogrammet.

Nasjonalpark

Vi mener at Alver kommune i arbeidet med ny arealdel må legge til rette for nasjonalpark i Fjonfjella (Masfjordfjella), slik Miljødirektoratet har foreslått. Vi mener også at kommunen bør jobbe for å inkludere også Eiterdalen (øst for Romarheimdalen) i arbeidet med en ny nasjonalpark. Etter vår mening bør også nasjonalparkspørsmålet vies et eget avsnitt i planprogrammet.

Arealregnskap og generelt om bærekraftig arealbruk

Det er svært positivt at det i planprogrammet slås fast at det skal utarbeides et arealregnskap «for å bli mer tydelig å hvor mye areal som blir avsatt til utbygging og for å få oversikt over endringer i arealbruk over tid».

Vi savner imidlertid en målsetting om at kommunen på sikt ønsker å bli *arealnøytrale*⁴. Dette er den klart mest bærekraftige arealbruken som man kan tenke seg, der man kort fortalt i utgangspunktet ikke bygger ned ny natur – og hvis man likevel gjør det, så skal et tilsvarende område restaureres til naturformål.

Det er for øvrig positivt at Alver kommune har fått utarbeidet rapporten *Arealreserver i Alver kommune*, og vi håper at denne rapporten brukes til å tilbakeføre regulerte områder til LNF-formål i den kommende arealplanprosessen.

Når det gjelder *Naturkampen 2022*, tar vi med at Alver kommune totalt endte på en 132. plass i Norge, og som nr. 16 i Vestland fylke. Vi oppfordrer dere til å bruke *Naturkampen* som et verktøy til å forbedre dere når det gjelder forvaltningen av den verdifulle naturen og de verdifulle friluftslivsområdene i Alver kommune.

FNF Hordaland ønsker med dette Alver kommune lykke til med det viktige arbeidet med å slutføre planprogrammet, og ikke minst med arbeidet med ny arealdel til kommuneplanen.

Vennlig hilsen,
Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland
v/ koordinator Gunvar Mikkelsen

⁴ <https://www.sabima.no/et-arealnoytralt-norge/>.

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftsansjoner i gamle Hordaland fylke, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftsansjessene. Per i dag er det elleve ansjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, BirdLife Norge avd. Hordaland, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT), Voss Kajakklubb, og Hordaland krins av Norges Speiderforbund. Sammen representerer ansjessene rundt 40 000 medlemmer.

